

İÇİNDEKİLER

- I) Mukaddime
- II) Metodoloji
- III) Anket İçeriği
- IV) Genel Değerlendirme ve Teklifler

I) MUKADDİME

- Bu saha çalışması, Mayıs 2022'de Mardin ilindeki/İlçelerindeki kamu ve özel nitelikli klasik ve katılım bankaları ile gerçekleştirilmiştir.
- Temel amaç, Mardin bankalarının reel kesimle ilişkisini ortaya koyabilmektir.
- Bu araştırma, Mardin İli/İlçeleri Odalarının/Borsalarının (Kızıltepe Ticaret Borsası, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası, Nusaybin Ticaret ve Sanayi Odası), Mardin Artuklu Üniversitesi Kamu, Özel ve Karma Sektör İşbirliği Koordinatörlüğü (MAÜKÖK) ile ortak çalışması niteliğindedir.
- Çalışma, MAÜ İktisat Bölümü Öğretim Üyesi, MAÜKÖK Koordinatörü ve TOBB/TEPAV, Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanı Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci'nin yönetiminde, İktisat ve İşletme Bölümleri öğrencilerinin katkılarıyla yürütülmüştür.

II) METODOLOJİ

- Toplamda 13 banka şubesi ile görüşülmüştür.
- Saha çalışması, yüzyüze anket usulüyle gerçekleştirilmiştir.
- Ankette şu 4 (dört) ana soru klasik tarzda yöneltilmiştir:
 1. Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz, ilişkiler sağlam mıdır?
 2. Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasında, varsa, ne tür sorunlar yaşanmaktadır?
 3. Kredi verirken ne tür bilgiler ve belgeler talep ediyorsunuz?
 4. Mardin'de en fazla kredi verdiğiniz sektörler/faaliyet alanları hangileridir?
- Verilen cevaplar harmanlanarak değerlendirmeye tâbi tutulmuştur. Dolayısıyla cevapların tamamı her banka için geçerli olmayabilir.
- Kapsamı sınırlı olduğundan, burada anketle ilgili çok derinliğine analizler yerine durum tespiti yapılarak genel değerlendirmelerde bulunulmuştur.

III) ANKET İÇERİĞİ

Söz konusu beş soruya verilen cevaplar harmanlanarak aşağıda sunulmaktadır:

1) Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz, ilişkiler sağlam mıdır?

- Sanayiciler ve iş insanları ile iyi bir diyalog ortamı vardır.
- İlişkiler sağlam olup her türlü ihtiyaca çözüm bulunmaya çalışılmaktadır.
- İlişkiler, bankalara bakış açısıyla yakından ilgili olup bu, duruma göre değişmektedir.
- Genel anlamda iş insanları ile bankalar arasında karşılıklı memnuniyet esasına dayalı ilişkiler kurulmaktadır.
- Kamu bankası olunması dolayısıyla ilişkiler sağlamdır.
- Ufak sıkıntılar yaşansa da ilişkiler sağlamdır. Mevzuat ve kurallar, sıkıntıların üstesinden gelinmesini kolaylaştırmaktadır.
- Tüccar kesim ile kâr esasına dayalı ve faydacılık prensibine dayalı ilişkiler kurulmaktadır.

- İlişkiler sağlamdır fakat pandemi süreci ve ekonomik belirsizlikler birtakım sorunlara yol açmaktadır.
- Mevcut şartlarda faiz oranlarının yüksekliği, ihtiyaçların karşılanmasına imkân tanımamakta bu da ilişkilerin kötü olmasına yol açmaktadır.
- İlişkiler pek sağlam değildir.

2) Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasında, varsa, ne tür sorunlar yaşanmaktadır?

- Herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.
- Kredilerin geri ödemesi düzenli bir şekilde yapıldığı müddetçe herhangi bir sorunla karşılaşılmamaktadır.
- Kredi taleplerinde gerekli bilgilerin sunulmasında eksiklikler olabilmektedir.
- Kredi faiz oranları önemli bir sorun olabilmektedir.
- Kredi ve dosya masraflarında sorunlar yaşanabilmektedir.
- Banka işlem fiyatlamaalarında anlaşmazlıklar olabilmektedir.
- Ekonomik belirsizlikler ve istikrarsızlıklar dolayısıyla müşterilerin yüksek tutarlı kredi taleplerine geç cevap verilmesi sorunlara yol açabilmektedir.
- Sanayiciler istediği kredi limiti tahsis edilmeyince banka ile ilişkisine son verebiliyor. Bankalar da aynı şekilde şirketlerle ilgili beklentileirni karşılayamayınca ilişkilerini sonlandırabiliyor.
- Kredi ödemelerinde nadiren de olsa sorunlar yaşanabilmektedir.
- Bölge geneli tarım ağırlıklı faaliyet gösterdiğinden ve kazançlar da dönemlik olduğundan kredi geri ödemelerinde sorunlar yaşanabilmektedir.
- Ekonomik belirsizliklerden dolayı ödemelerde sorun yaşanmakta ve firmaların borç yükü artmaktadır.
- Yeterli malî güce sahip olmamasına rağmen bazı firmaların yüksek boçlanma iştahı sorunlara yol açabilmektedir.

3) Kredi verirken ne tür bilgiler ve belgeler talep ediyorsunuz?

(Hem kurumsal hem de bireysel krediler için, alfabetik olarak)

- 6 aylık gelir belgesi,
- Ana sözleşme,
- Çiftçi kayıt sistemi (ÖKS) ve çiftçilik belgeleri,
- Diğer banka hesap ekstreleri,
- Faaliyet belgesi,
- Findeks risk raporu,
- Gelir tablosu,
- İkametgâh belgesi,
- İmza sirküleri,
- İşveren SGK bildirgesi,
- Kapasite raporu,
- Kefalet talebi,
- Kimlik fotokopisi,
- Kredi çerçeve sözleşmesi,
- Maaş bordrosu,
- Mal varlık belgeleri (tapu, ruhsat vs.),
- Malî sicil kaydı,
- Munzam senet,
- Noter onaylı imza beyanı,
- Oda kayıt belgesi,
- Proforma fatura,
- Son 4 yılın bilançoları,
- Ticaret Sicil Gazetesi kaydı,

- Ticaret sicil tasdiknamesi,
- Vergi levhası,
- Yıllık mizan,
- Müşterilere dair piyasa istihbaratı.

4) Mardin’de en fazla kredi verdiğiniz sektörler/faaliyet alanları hangileridir?

(Alfabetik olarak)

- Akaryakıt istasyonu,
- Gıda,
- Hayvancılık,
- İnşaat,
- Kimyevî madde,
- Makina,
- Nakliye/lojistik,
- Otomotiv,
- Tarım,
- Tekstil,
- Turizm,
- Ziraî ilaç,
- Bireysel (tüketici, taşıt, konut).

4) GENEL DEĞERLENDİRME

- Mardin’de bankaların reel kesimle ilişkileri genel itibariyle sağlam bir temelde yürütülmektedir. Bununla beraber, birtakım sorunlar da yaşanmıyor değildir.
- En temel sorun yaşanan alan, kredi işlemlerine dair olup bu da kendini özellikle iki aşamada hissettirmektedir.
- İki kredi talebinde, daha ziyade yeterli mâli güce uygun olmayan tutarlarda kredi taleplerinde ortaya çıkmakta, ayrıca yeteli bilgi-belge temin edilememesi durumunda sıkıntılar ile karşılaşmaktadır.
- Kredi ile ilgili sorun yaşanan ikinci ana aşama ise geri ödemelere dairdir. Burada da hem firmaların/kişilerin, başta ekonomik konjonktördeki olumsuzluklar olmak üzere yaşanan diğer sıkıntıların da etkisiyle ödemelerini düzenli bir şekilde yapamamalarına yol açmaktadır.
- Hem kurumsal hem de bireysel kredilerde istenen bilgiler-belgeler, genel olarak benzer olmakla beraber, bazı bankalar ilave taleplerde bulunabilmektedir.
- Mardin bankaları, hemen her sektöre yönelik kredi sunumunda bulunmakla beraber, ağırlıklı olarak şu faaliyet alanları ön plana çıkmaktadır: Tarım, Hayvancılık, Gıda sanayii, İnşaat, Kimyevî madde, Makina, Nakliye/lojistik, Otomotiv, Tekstil, Turizm.
- Bankalar, hem kurumlara hem de bireylere yönelik (tüketici, taşıt, konut) kredi sunumunda bulunmaktadır.